

1- OTORİTER ANNE BABA TUTUMU

Otoriter anne baba tutumunu benimseyen ebeveyn çocuğunu sürekli denetler ve kontrol eder. Bu ebeveynler sevgilerini göstermezler ve çocukla aralarına mesafe koyarlar.

Bu tutumla yetişen çocuklar çekingen, ürkek olabilir. Başkasının etkisinde çabuk kalabilir ve kendinden güçsüzlere saldırgan davranışlar gösterebilir.

2- AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ TUTUM

Aşırı hoşgörü anne babalar çocukları etrafa zarar verseler dahi onlara kısıtlama getirmezler ve hoşgörü ile karşılarlar. Çocuklarının etrafa zarar vermesine, kontrolsüz ve saldırganca davranmasına karşı çıkmazlar.

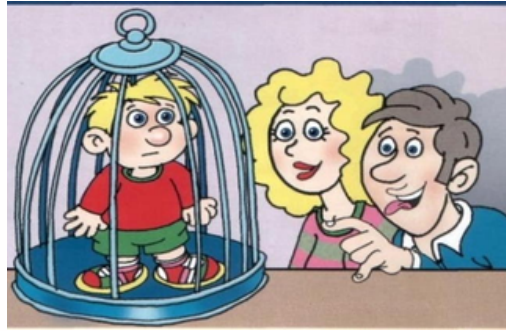
Bu tutumla yetişen çocuklar, sürekli diğer insanların dikkatini çekmeye çalışır ve onlardan sürekli hizmet bekler. Bunun sonucunda bu çocukların sosyal uyumunun zayıf olması beklenir.

ANNE BABA TUTUMLARI VELİ BROŞÜRÜ

Anne-baba tutumları, anne ve babanın başvurduğu sözel ve fiziksel iletişimlerini kapsar. Anne ve babanın çocuklarına karşı takındığı davranışlar ve takındığı tutumlar, çocuğun karakter ve kişilik yapısını belirleyen en temel unsurlardır.

3- AŞIRI KORUYUCU TUTUM

Aşırı koruyucu tutum, ebeveynlerin çocuklarına gereğinden fazla kontrol ve özen gösterdiği tutumdur. Bu tutumla yetişen çocuklar aileye aşırı bağımlı, öz güveni eksik, duygusal açıdan zayıf kişiler olabilirler. Sürekli kaygılı ve sürekli kendini ve haklarını savunup koruyacak birilerini ararlar.

4- DENGESİZ/KARARSIZ VE TUTARSIZ ANNE BABA TUTUMU

Bu tutumu benimseyen anne babalar çocukla ilgili durumlarda birbirlerini sürekli eleştirirler. Çocuklar hangi davranışın istenen hangi davranışın istenmeyen davranış olduğunu anlayamazlar. Ayrıca birinin olumlu dediğine birinin olumsuz demesi de çocuğun istenen davranışı bulmasını zorlaştırmaktadır. Çocuk neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilemez.

Bu tutumla yetişen çocuklar karar vermekte zorlanan, diğer insanlara güven duymayan, dengesiz, tutarsız, kurallara karşı kayıtsız, kararsız, aşırı isyankar veya boyun eğici olarak yetiştikleri görülmektedir.

5- DEMOKRATİK ANNE BABA TUTUMU

Demokratik tutumu benimseyen anne babalar, çocuklarına karşı hoşgörü ve güven veren ortamı sunan ve destekleyici bir tutum sergileyen ebeveynlerdir. Demokratik ailelerde anne baba ve çocuk arasındaki iletişimde "koşulsuz sevgi" ve "empati" temeldir. Aile içinde ortaya çıkan sıkıntılar iletişim kurularak çözülür.

Kurallar çocuğun gelişimini sağlamak ve sorumluluk duygusu kazandırmak için çocuğun yapabileceği düzeyde belirlenir.

Özel Gereksinimi Olan Çocuğa Yönelik Ebeveyn Tutumları

1-FAZLA KORUYUCU TUTUM:

Aile içinde her türlü güvenlik sağlanmaya çalışılır. Bazı aileler özel gereksinimi olan çocuğuna karşı suçluluk ve pişmanlık duygusu yaşar. Bu duygusunu çocuğun üzerine aşırı düşerek gidermeye çalışır. Çocuk aileye bağımlı hale getirilir.

Çocuğa sorumluluk verilmez. Oysa çocukların düzeyine uygun sorumluluklar vermek onlara sosyal yaşama uyum gösterme konusunda fayda sağlayacaktır.

2-AYRICALIKLI TUTUM:

Bazı ailelerde özel gereksinimi olan çocuğun dışında herkes ihmal edilir. Ona bazı özel haklar tanınır. Dokunulmazlık kazandırılır. Ailedeki normal bireylerin uymak zorunda olduğu kurallara uymayabilir. Ailenin tüm olanakları, özel çocuk için seferber edilir. Herkes maddi, manevi her türlü fedakarlıkta bulunur.

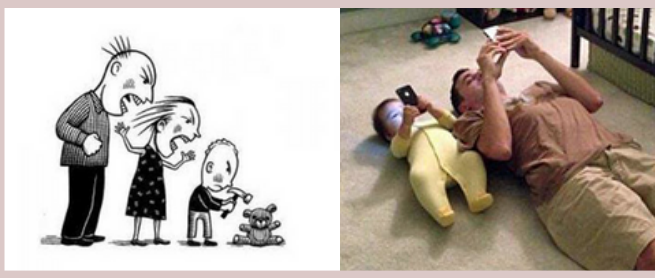
Aile normal yaşantısını kaybetmiştir.

3-ÖZEL GEREKSİNİMİ OLAN ÇOCUĞU REDDEDEN TUTUM:

Az da olsa görülebilen bir tutumdur, çocuk bir dert olarak görülür. Her şey için ayak bağıdır. Kapatılır, ihmal edilir, temel gereksinimleri doyurulmaz, karşılanmaz.

4-SAĞLIKLI TUTUM:

Özel gereksinimi olan çocuğu olduğu gibi kabul etmektir. Çocuğun gereksinimi olduğu gibi kabul edilir. Onun özelliklerine, gereksinimlerine uygun gelişim ortamı hazırlamaya ve sürdürmeye çalışılır.

Çocuğunuz sizin söylediklerinizi değil, sizin yaptıklarınızı öğrenir. Bu yüzden çocuklarınıza ayna olmaya çalışın, **onları davranışlarınızla yönlendirin, sözlerinizle değil.**

Çocuklara yansıtılan davranışların zaman aşımına uğrayarak değişikliklere uğraması uygun değildir. Yani anne bugün koyduğu kuralı bir hafta sonra bozuyor veya tam tersi bir tutum izliyorsa (gerekli bir neden olmadan) bu durum da çocukların gelişimini kötü yönde etkiler. Çünkü çocuk bir hafta önce tepki almadığı bir davranıştan bir hafta sonra tepki aldığı görürse bu onun kendine güvenini azaltır, onu çekingen , tedirgin ve kaygılı birisi haline getirir. Yani çocuğun çevresinden (aile , arkadaş , okul ve öğretmen , sosyal çevre) devamlı tutarlı davranışları görmesi önemlidir.

Anne ve Babanın Çocuğa Farklı Tutumlarında Bulunmasının Sakıncası

- Anne-babalar, özellikle disiplin konusunda görüş birliğinde olmaya ve çocuğun yanında tartışmamaya özen göstermelidir. Aksi takdirde anne babanın çelişkili davranışları çocuk tarafından kullanılabilir. Çocuğun anne babayı yönlendirmesi bu farklı tutumlardan dolayı kolaylaşabilir.
- Bir başka noktada anne baba harici bir başka kişinin anne babanın koyduğu kuralları ihlal eden veya zayıflatan yaklaşımlarda bulunarak çocukların kurallara uymasını ve davranışlarının şekillenmesini engellemesidir. Anne baba arasındaki iletişim ve ortak karar alma mekanizması ne kadar iyi işler ve çocuğa yansıtılan davranışları ne kadar birbiri tarafından desteklenirse o kadar iyi olacaktır.

Kaynakça:

TEMMUZ 9, 2019 (GİZEMTUZER) Anne Baba Tutumlarının Çocuk Üzerinde Ki Kişilik ve Psikolojik Etkileri
Engelli Çocuk, Engelli Aile Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi ve web sitesi

Okul Psikolojik Danışman
KÜBRA ERCAN